

“Car no creu en el Fill qui no creu en l’Esperit, ni té fe en el Pare qui no en té en el Fill”

Dv, 14/10/2011 per Teresa Forcades...

[Un Manament Nou](#)

A les cartes de sant Pau i a l’evangeli de sant Joan, Basili aprèn a familiaritzar-se amb la desconcertant dinàmica d’indissociabilitat i reciprocitat que uneix i distingeix alhora les tres persones trinitàries, i a correlacionar amb la mateixa naturalitat amb què ho fa el Nou Testament la dinàmica trinitària del ser de Déu, la dinàmica de la revelació (autorevelació) de Déu i la nostra resposta de fe:

Car no creu en el Fill qui no creu en l’Esperit, ni té fe en el Pare qui no en té en el Fill. En efecte, ‘ningú no pot dir: Jesús és el Senyor, si no és sota l’acció de l’Esperit Sant’ (1 Co 12,3). I: ‘Déu, ningú no l’ha vist mai; l’Unigènit, que és en el si del Pare, és qui l’ha revelat’ (Jn 1,18). Aquest tal queda, doncs, exclòs de la veritable adoració, perquè no és possible d’adorar el Fill sinó en l’Esperit Sant. Ni es pot invocar el Pare sinó en l’Esperit d’adopció [Rm 8,15] (11.27).

Basili anticipa la fórmula trinitària agustiniana de l’Amans-Amatum-Amor quan afirma que ‘Déu és qui ungeix, el Fill qui és ungit i l’Esperit és la unció’:

*I que ningú no interpreti malament l’Apòstol, que tot sovint omet el nom del Pare i de l’Esperit Sant en fer menció del baptisme, ni per això pensi que és indiferent la invocació dels noms. ‘Tots’ – diu – ‘els qui heu estat batejats en el Crist, us heu revestit del Crist’ (Ga 3,27). I, a més: ‘Els qui heu estat batejats en el Crist, heu estat batejats en la seva mort’ (Rm 6,3). En efecte, nomenar el Crist és ja professió completa de fe, perquè declara **el Déu que ungeix, el Fill que és ungit i l’Esperit que és la unció**, com hem après de Pere en els Fets: ‘Jesús de Natzaret, que Déu va ungir amb l’Esperit Sant’ (Ac 10,38). També en Isaïes: ‘L’Esperit del Senyor és damunt meu, ja que el Senyor m’ha ungit’ (Is 61,1; Lc 4,18). I el salmista: ‘Per això Déu, el teu Déu, t’ha ungit amb l’oli de l’alegria’ (Sl 44,8) (12.28).*

Dues característiques són de notar. La primera és la fidelitat de sant Basili al text bíblic, el fet que – com hem indicat en esbossar el seu mètode teològic – conegui tan a fons els textos de l’Escriptura i hi acudeixi confiat perquè guïin el seu sentit teològic en un moment, com hem vist, d’extrema confusió doctrinal i pastoral. La segona és l’ús del mot Déu per indicar la persona del Pare. En això, Basili no fa res més que seguir l’exemple dels autors bíblics que cita en aquest passatge, tant de l’antic (Isaïes i el salmista) com del nou testament (Lluc). L’ús neotestamentari del mot Déu per indicar només la persona del Pare (ús que fins i tot trobem en els evangelis en boca de Jesús: *Déu meu, Déu meu, per què m’has abandonat?* a Mc 15,34 i Mt 27,46; i *Pare, confio el meu alè a les teves mans* a Lc 23,46), era eloqüentment invocat pels seguidors d’Ari (especialment els anomeus) per demostrar la cesura, la solució de continuïtat existent entre la natura del Pare i la del Fill i defensar que la divinitat en sentit ple només corresponia a Déu Pare.